

Državni zbor
Šubičeva ulica 4

SI-1102 Ljubljana

VEGOVA 8
1000 LJUBLJANA
SLOVENIJA
+386 1 24 20 670
ZAPS@ZAPS.SI
WWW.ZAPS.SI

ZADEVA

STALIŠČE ZBORNICE ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR SLOVENIJE DO PREDLOGA ZAKONA ZA ZMANJŠANJE NEENAKOSTI IN ŠKODLJIVIH POSEGOV POLITIKE TER ZAGOTAVLJANJE SPOŠTOVANJA PRAVNE DRŽAVE – ZA NUJNO SEJO ODBORA ZA NOTRANJE ZADEVE, JAVNO UPRAVO IN LOKALNO SAMOUPRAVO DNE 12.7.2022

12. JULIJ 2022
V LJUBLJANI

Spoštovane poslanke in poslanci Državnega zbora Republike Slovenije,

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije odločno podpira Zakon za zmanjšanje neenakosti in škodljivih posegov politike ter zagotavljanje spoštovanja pravne države (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) v delu, ki se tiče sprememb Gradbenega zakona (GZ-1), torej v 24. in 25. členu.

Predlog zakona vsaj delno odpravlja glavne pomanjkljivosti novega Gradbenega zakona (GZ-1), s katerim se je prejšnja oblast v imenu celotne družbe odpovedovala arhitekturni stroki in njenemu pomenu za načrtovanje grajenega okolja in kulturne krajine.

GZ-1 namreč omogoča, da inženir katerekoli stroke popolnoma sam, ali pa vsaj brez sodelovanja arhitekta, pripelje projekt za stavbo do gradbenega dovoljenja. Ker je večina arhitekturnih lastnosti stavbe (umestitev, gabariti, funkcionalna zasnova, tlorisi, fasada in podoba) določenih že z gradbenim dovoljenjem, takšna ureditev pomeni, da po novem vse inženirske stroke lahko opravljajo delo arhitekta.

V praksi nova ureditev pomeni, da lahko gradbeno dovoljenje za vrtec pridobi inženir strojništva, gradbeno dovoljenje za šolo pa inženir elektrotehnike, oba popolnoma brez sodelovanja arhitekta. Prav tako pa bi lahko arhitekt načrtoval viadukt in pridobil gradbeno dovoljenje zanj popolnoma brez sodelovanja gradbenega inženirja. Takšna deregulacija stroke je povsem neustrezna na področju gradnje in posegov v prostor, katere posledice ostajajo z nami in našimi zanamci še dolga desetletja ali stoletja.

Veseli nas, da je civilna družba, ki je predlagateljica predloga zakona, prepoznala nesmiselnost takšne ureditve, in da je z zbranimi podpisi v podporo predlogu zakona dala jasno vedeti, da ne želijo živeti v družbi, v kateri bistvene vloge pri načrtovanju grajenega bivalnega okolja ne bi imeli kompetentni strokovnjaki.

V nadaljevanju pojasnjujemo podrobnosti.

K 24. členu

24. člen odpravlja bistveno anomalijo GZ-1 glede zagotavljanja strokovne kompetentnosti pri načrtovanju grajenega okolja in kulturne krajine, ter namesto tega v projektiranje vrača načelo, da je vsak strokovnjak zgolj na svojem področju.

Nova dikcija, ki jo uvaja 24. člen, pravi, da mora vodja projektiranja biti predstavnik tiste stroke, ki predstavlja osnovno stroko glede na namen projektiranja. To bo v praksi pomenilo:

- vodja projektiranja vrtca ali šole bo obvezno arhitekt,
- vodja projektiranja viadukta, predora ali avtoceste bo obvezno gradbeni inženir
- vodja projektiranja električnega daljnovoda bo obvezno inženir elektrotehnike.

Takšna ureditev je veljala več kot 35 let do začetka uporabe GZ-1, torej do 1.6.2022, in v praksi ni povzročala težav.

ZAPS pozdravlja vrnitev zahtev po strokovni kompetentnosti vodje projektiranja v gradbeno zakonodajo in močno podpira 24. člen predloga zakona.

K 25. členu

25. člen delno odpravlja drugo bistveno anomalijo GZ-1, to je prepoved opravljanja poklica vodje gradnje za arhitekta.

Nov gradbeni zakon (GZ-1) omogoča prevzem vodenje gradnje vsem pooblaščenim strokovnjakom, razen arhitektom in krajinskim arhitektom. Arhitekt ne sme voditi gradnje hiše, ki jo je sam narisal, lahko pa njeno gradnjo vodil inženir elektrotehnike ali živilske tehnologije. Krajinski arhitekt pa ne sme voditi ureditve in zasaditve parke, ki ga je sam načrtoval, lahko pa bo zasaditev parka vodil inženir strojništva ali metalurgije.

Opravljanje poklica vodje gradnje je danes omogočeno inženirskim strokam, ki se z vsebinami gradnje v času študija ne srečajo, kot so na primer inženirji požarne varnosti, inženirji s področja kemijske živilske, farmacevtske, lesarske in tekstilne tehnologije, metalurgije, sanitarnega inženirstva, zootehnik, biotehnologije in podobno. Popolnoma nerazumljivo je, da ob tem velja prepoved vodenja gradnje za arhitekto, ki se v času svojega študija (tudi v skladu z direktivo evropskega parlamenta 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij) morajo seznaniti tudi z vsebinami vodenja gradbišč.

ZAPS podpira 25. člen predloga zakona, ki delno (žal ne v celoti) odpravlja diskriminacijo poklicev oziroma berufsverbot vodenja gradnje za arhitekto.

Z najlepšimi pozdravi,

Zbornica za arhitekturo
in prostor Slovenije:

Tomaž Krištof,
univ.dipl.inž.arh.
Predsednik

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'TK', is written over the printed name of the president.

Poslano na:

- Državni zbor, na e-naslov: gp@dz-rs.si

V vednost:

- Vodjem poslanskih skupin v DZ
- Odboru za notranje zadeve, javno upravno in lokalno samoupravo (za nujno sejo dne 12.7.2022)
- Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor